

Підтримку надає:

Федеральне міністерство
продовольства і
сільського господарства

на підставі рішення
Німецького Бундестагу

Німецько-український
агрополітичний діалог

Випуск 06/2017

При Інституті економічних досліджень та політичних консультацій

ОГЛЯД АГРАРНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Зміст

Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті або набули чинності у травні 2017 року

- Розширення страхування сільськогосподарських ризиків для водних біоресурсів
- Державний контроль харчових продуктів, кормів та тварин
- Оцінка впливу на довкілля
- Охорона пралісів

Законопроекти, запропоновані у Верховній раді України у травні 2017 року

- Обов'язковість наявності очисних споруд
- Розпаювання державних земель
- Посилення підтримки розвитку громад
- Забезпечення цільового використання земель
- Податкові пільги для сімейних фермерських господарств
- Повна заборона продажу земель сільськогосподарського призначення
- Розвиток сільськогосподарської кооперації

За підтримки

вул. Рейтарська 8/5 А, 01030 Київ

info@apd-ukraine.de

www.apd-ukraine.de

Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті або набули чинності у травні 2017 року

Розширення страхування сільськогосподарських ризиків для водних біоресурсів

Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою» (що до уточнення деяких термінів та понять)» № 2041-VIII від 18.05.2017 (Законопроект № 4570 від 04.05.2016). Закон прийнято Верховною Радою України 18.05.2017 та направлено на підпис Президенту України. Цей Закон набирає чинності через два місяці з дня його опублікування.

Законом передбачається розширення страхування сільськогосподарської (с/г) продукції з державною підтримкою також і на продукти аквакультури.

Державний контроль харчових продуктів, кормів та тварин

Закон України «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин» № 2042-VIII від 18.05.2017 (Законопроект № 0906 від 27.11.2014). Закон прийнято Верховною Радою України 18.05.2017 та направлено на підпис Президенту України. Цей Закон набирає чинності через дев'ять місяців з дня його опублікування, крім окремих положень.

Даний Закон прийнято у рамках виконання зобов'язань згідно Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Закон було розроблено за допомогою експертів Проекту ЄС «Вдосконалення системи контролю безпечності харчових продуктів в Україні» та підтримано Єврокомісією.

Відтепер контроль здійснюватиме лише один компетентний орган – Держпродспоживслужба.

Ключовими новаціями Закону є:

- перевірка підприємств харчової промисловості без попереднього повідомлення, крім аудиту системи НАССР. Позапланова перевірка також може здійснюватися за зверненням громадян;
- ризик-орієнтований підхід до перевірок. Підприємства перевірятимуть залежно від ступеня ризику для життя і здоров'я людей. Так, на-

приклад, суб'єкт господарювання, віднесений до високого ступеня ризику, буде перевірятися раз на квартал;

- запровадження уніфікованого акту перевірки, який містить вичерпну кількість питань і є публічним;
- аудіо- та відеофіксація перевірок;
- спрощення дозвільних процедур (напр., скасування необхідності отримання висновків санітарно-гігієнічної та ветеринарно-санітарної експертизи тощо);
- запровадження державного контролю за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин при ввезенні певних продуктів на митну територію України;
- посилення адміністративної відповідальності за порушення норм Закону.

Дія Закону не поширюється на харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, призначені для власного споживання.

Оцінка впливу на довкілля

Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» № 2059-VIII від 23.05.2017 (Законопроект № 2009а-д від 22.02.2016). Закон прийнято Верховною Радою України 23.05.2017. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію через шість місяців з дня набрання ним чинності.

Даний законопроект встановлює правові та організаційні засади оцінки впливу на довкілля (ОВД). Законом впроваджується нова європейська модель процедури ОВД замість скасованої екологічної експертизи.

Передбачається проведення процедури ОВД великих об'єктів та потенційно небезпечних для довкілля видів діяльності, а також проведення громадського обговорення щодо запланованого об'єкту. Процедура ОВД є частиною дозвільної процедури. Норми Закону стосуватимуться лише нових об'єктів. Перелік видів діяльності, які підпадають під процедуру ОВД, наведено у тексті документу.

Найголовнішою новацією є створення Єдиного реєстру з ОВД як інтернет-послуги, що забезпе-

чить відкритість та обмежить контакт чиновника з суб'єктом господарювання.

Охорона пралісів

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо охорони пралісів згідно Рамкової конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат» № 2063-VIII від 23.05.2017 (Законопроект № 4480 від 20.04.2016). Закон прийнято Верховною Радою України 23.05.2017. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Законом визначаються поняття «праліси», «квазі-праліси» та «природні ліси», закріплюється їхній статус як національної природної спадщини України та встановлюється особливий правовий режим їх збереження та охорони. Закон, зокрема, забороняє на території таких лісів:

- всі види вирубок;
- будівництво споруд;
- прокладення шляхів;
- випасання худоби;
- проїзд транспортних засобів (крім доріг загального користування та служби лісової охорони).

Документ запроваджує адміністративну відповідальність за порушення вимог охорони природних лісів, пралісів, квазіпралісів.

Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді України у травні 2017 року

Обов'язковість наявності очисних споруд

Проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» (щодо обов'язковості наявності очисних споруд при введенні в експлуатацію підприємств, установ, організацій, що займаються вирощуванням свиней та виробництвом м'яса курей)» № 6423 від 03.05.2017, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор – Головка М.Й. (позафракційний)).

Головною метою законопроекту є введення в експлуатацію нових підприємств з вирощування свиней (понад 1000 голів) та виробництва м'яса курей

(понад 5000 одиниць) лише за наявності відповідних очисних споруд.

Розпаювання державних земель

Проект Закону «Про внесення зміни до Розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України щодо вжиття невідкладних заходів із прискорення паювання земель державної власності» № 6433 від 11.05.2017, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор – Рабінович В.З. (партія «Опозиційний блок»)).

Законопроект передбачає, що землі державної форми власності підлягають паюванню шляхом передачі у власність кожного громадянина України 0,3 гектара із виділенням земельної ділянки в натурі (на місцевості). Така земельна ділянка може бути об'єктом купівлі-продажу, дарування, міни, успадкування, застави.

У документі наводиться також перелік державних земель, які не можуть передаватися у власність громадян.

Посилення підтримки розвитку громад

Проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про оренду землі» (щодо забезпечення збалансованого соціально-економічного розвитку сільських територій)» № 6464 від 18.05.2017, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Шинькович А.В., Гергега О.В. та ін. (партії «Блок Петра Порошенка», позафракційний)).

Законопроект передбачає обов'язок агрофірм-орендарів землі укладати з органом місцевого самоврядування угоди про соціально-економічне та культурне партнерство, яке полягає у здійсненні орендарем інвестицій у розвиток відповідної територіальної громади. Розмір та умови здійснення таких інвестицій будуть встановлюватися в угоді, однак їхня річна сума в грошовому еквіваленті має складати не менше 3% від нормативної грошової оцінки за кожну одиницю площі.

Забезпечення цільового використання земель

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо доповнення істотних умов договору оренди землі за умовою про цільове використання земельної ділянки, наданої в

оренду» № 6483 від 22.05.2017, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор – Бублик Ю.В. (позафракційний)).

Законопроектом пропонується доповнити перелік істотних умов договору оренди землі умовою про гарантії цільового використання земельної ділянки, що надається в оренду.

Податкові пільги для сімейних фермерських господарств

Проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо стимулювання створення та діяльності сімейних фермерських господарств» № 6490 від 24.05.2017, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Івченко В.Є., Давиденко В.М. та ін. (партії «Батьківщина», «Об'єднання Самопоміч», «Блок Петра Порошенка», «Відродження», «Воля народу»)).

Законопроектом пропонуються наступні нововведення:

- надання можливості мешканцям села легалізувати свою діяльність у формі підприємницької діяльності для фізичних осіб - підприємців, які організували сімейне фермерське господарство;
- надання статусу платника єдиного податку четвертої групи та встановлення пільгового порядку сплати єдиного соціального внеску;
- встановлення мораторію на проведення контролюючими органами заходів державного нагляду (контролю) до 01.01.2028;
- визначення видів державної фінансової підтримки сімейних фермерських господарств.

Повна заборона продажу земель сільськогосподарського призначення

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку продажу права оренди на земельні ділянки сільгосппризначення» № 6513 від 25.05.2017, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор – Рудик С.Я. (партія «Блок Петра Порошенка»)).

Серед основних положень законопроекту:

- введення повної заборони на продаж земель с/г призначення;

- запровадження мінімального строку оренди с/г земель не менше 14 років.

Розвиток сільськогосподарської кооперації

Проект Закону «Про сільськогосподарську кооперацію» № 6527 від 31.05.2017, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Лабазюк С.П., Бакуменко О.Б. та ін. (партії «Блок Петра Порошенка», «Воля народу», «Батьківщина», «Радикальна партія Олега Ляшка», «Об'єднання Самопоміч», «Народний фронт», «Відродження», позафракційні)).

Даний Законопроект вносить зміни до діючого законодавства про кооперацію, зокрема, щодо утворення, діяльності та ліквідації с/г кооперативів, в т.ч.:

- відмову від поділу с/г кооперативів на виробничі та обслуговуючі. Відтепер члени (засновники) с/г кооперативу можуть самостійно обирати види діяльності: виробничий, обслуговуючий, переробний чи багатофункціональний, а також форму діяльності – з метою чи без мети одержання прибутку. Пропонується перехід до єдиної організаційно-правової форми – сільськогосподарський кооператив.
- можливість створення кооперативних об'єднань - так званих кооперативів другого рівня;
- створення у кожному с/г кооперативі фонду розвитку, кошти якого та майно, придбане за рахунок цих коштів, не підлягатимуть розподілу між його членами;
- заснування Агенції сприяння розвитку с/г кооперації, яка здійснюватиме інформаційну, консультативну та методологічну допомогу і має бути неприбутковою установою, що утворюється на засадах партнерства між державним, приватним та громадським секторами;
- визначення кооперативної освіти одним із пріоритетних завдань с/г кооперативу.

Автор, редакція та контакти:

Марія Ярошко, Симан Юрк

Німецько-український агрополітичний діалог (АПД)

Рейтарська 8/5 А, 01030 Київ

Тел. +38044/ 2356327

info@apd-ukraine.de

www.apd-ukraine.de

В публікації «Огляд аграрного законодавства в Україні» розглядаються закони та нормативно-правові акти Верховної Ради <http://portal.rada.gov.ua/>, які мають вагомe значення для сталого розвитку аграрного сектору (тобто, суттєво впливають на сільське господарство та харчову промисловість).

Інформація з даного огляду не може розглядатися як юридична консультація.

Їх можна розподілити наступним чином:

- «Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті або набули чинності протягом періоду, який аналізується» означає: закони, які прийняті Верховною Радою та підписані Президентом, навіть якщо вони набудуть чинності пізніше; Постанови Кабінету Міністрів України.
- «Законопроекти, які мають важливе значення і знаходяться в законотворчому процесі протягом періоду, який аналізується»: наприклад, прийняті Верховною Радою у першому читанні або ті, що опрацьовуються в комітетах, однак, поки не прийняті.
- «Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді протягом періоду, який аналізується» означає: законопроекти, зареєстровані у Верховній Раді або передані на розгляд в комітети.

За підтримки

вул. Рейтарська 8/5 А, 01030 Київ

info@apd-ukraine.de

www.apd-ukraine.de